

ИДОРАКУНИИ ПУРСАМАР ВА НИХОДҲОИ ЧОМЕАИ ШАҲРВАНДӢ

Имрӯз дар тамоми гӯшаву канори дунё ҳаракат ба сӯи таҳкими бештари низомҳои демократӣ ва чомеаи шаҳрвандӣ, ташаккул, тақомул ва вусъати ҳамаҷонибаи он аз самтҳои афзалиятнок дар фаъолияти низомҳои сиёсии миллий ба шумор меравад. Дар Тоҷикистон ҳам раванди демократисозии чомеа ва давлатдорӣ миллии нав босуръат ҷараён дорад (8).

Яке аз императивҳои замони муосир дар раванди ҷаҳонишавӣ ин аст, ки инкишоф бояд ба идоракунии пурсамар (*качественное управление// good governance*) асос ёфта бошад. Дар санадҳои Барномаи рушди СММ, ки бори нахуст истилоҳ ва назариёти Good Governance истифода ва баён гардида буд (12), тавре ки аз муҳтавои ин санадҳо бармеояд, идоракунии пурсамар маънои онро дошт, ки идоракунӣ (*governance*) дар асоси усули таҷзияи ҳукумат, мардумсолорӣ, интихобӣ ва ивазшаванда будани шахсиятҳои мансабдор дар сатҳи олий, ҳисобдиханда будани ниҳодҳои ҳукумати иҷроия, волоияти қонун, бисёррандешии сиёсӣ, фарогир будан (инклюзивӣ), шаффофият, партисипативӣ, воситаҳои ахбори оммаи озод амалӣ мегардад ва хусусияти демократӣ дорад. Нуктаи муҳимми дигаре, ки дар санадҳои СММ таъкид шудааст, он аст, ки идоракунӣ ҳамзамон бо демократӣ буданаш ҳатман бояд босамар ҳам бошад. Дар ин ҷо босамар будан ба маънои ноил гардидан ба ҳадаф дар вақти муқарраршуда ва бо сарфи ками захираҳои ҷамъиятӣ аст. Барои ин лозим аст, ки аз тамоми роҳҳо ва захираҳои имконпазир истифода шаванд (11,7).

Аммо давлат дигар наметавонад ба танҳои чунин идоракуниро анҷом диҳад, чун мафҳум ва амалияи така ба заминаҳои васеи иҷтимоии чомеа ва дастгирии шаҳрвандон аҳамияти махсус касб кардааст (7,131-141). Азбаски

равандҳои солҳои охир дар қаринаи ҷаҳонишавии умумӣ шарту шароити низоми давлат ва давлатдориро ба таври қобили мулоҳиза тағйир додааст, давлатҳо дар умури идораи хеш дигар наметавонанд ба шеваи пешин ва бидуни кумак ва дастгирии сохторҳои ҷамъиятӣ фаъолият кунанд: ин кумакро дар идораи давлат ва мудирияти пурсамар метавонанд созмонҳои ғайридавлатӣ (СҒД) анҷом диҳанд. Шароити нав тақозо мекунад, то давлат ва идоракунии пурсамари давлат бо иштироки фаъолони ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ сурат гирад. Масалан, дар Чехия масъалаи назорат ва мониторинги дараҷаи ришватхӯрӣ, фасод ва коррупсияи сохторҳои давлатӣ аз тарафи созмонҳои ғайридавлатӣ анҷом дода мешавад ва маблағи хароҷоти онро ҳуди давлат мепардозад. Чунин намунаи хуби ҳамкорӣ ва боварии давлат нисбат ба созмонҳои ғайридавлатӣ дар Ҷумҳурии Қирғизистон ҳам ба назар мерасад. Дар назди Вазорати адлияи ин кишвар Шӯрои Ҷамоаҳои Ҷамъагон ба муборизаи зидди фасод ва коррупсия амал мекунад, ки дар фаъолияти он созмонҳои ғайридавлатӣ ба таври фаъол ширкат меварзанд. Ба қавли Марат Карпов, вазири собиқи адлияи ин кишвар, созмонҳои ғайридавлатӣ амали назорат ва арзёбии сохторҳои давлатиро дар бобати ришват ва коррупсия хеле хуб ва беҳтар аз дигарон анҷом медиҳанд (2,15-19). Дар Иёлоти Муттаҳидаи Амрико бошад, ниҳодҳои ҷамъиятӣ ба ҳайси ҳамкорони интеллектуалии давлат ва сохторҳои давлатӣ эътироф шудаанд. Ба ҳамин сабаб ҳам муҳолифат ва зиддият миёни давлат ва ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ хеле ночиз аст, чун ҷомеаи шаҳрвандӣ ва ниҳодҳои он, аз ҷумла созмонҳои ғайридавлатӣ ба гунаи захираи тиллоӣ ва сарчашмаи боэтимоди кадрҳои миллӣ барои давлат ва сохторҳои давлатӣ матраҳ ва арзёбӣ мегардад. Давлат ба инкишофи СҒД в СҒД ба устувор будани давлат ҳавасманданд. Яъне, дар муносибатҳои ҳамдигарии давлат ва СҒД «девори Чин» вучуд надорад, онҳо ҳамеша ҳамдигарро пурра мекунанд, тақвият медиҳанд ва аз имконоти ҳамдигар истифода мекунанд. Масалан, собиқ вазири қорҳои хориҷии Амрико Мадлен Олбрайт (Madeleine Albright) имрӯз роҳбарии яке аз СҒД

бонуфузи ИМА - National Democratic Institute-ро ба уҳда дорад. Хонум Кандализа Райс (Condoleezza Rice) пеш аз соҳиб шудан ба мақоми роҳбари Департаменти давлатӣ дар яке аз марказҳои таҳлилии кор мекард. Собик вазири мудофияи ин кишвар (Donald Rumsfeld, UN Secretary of Defense, 2001-2006) пештар ба ҳайси муовини президенти яке аз ширкатҳои хусусӣ ва вазири дигари мудофияи Амрико (Robert M. Gates, US Secretary of Defense, 2006-2008) ба ҳайси раиси Донишгоҳи Техас қору фаъолият кардаанд. Ин ҳама аз он гувоҳӣ медиҳад, ки ҳамкориҳои байни давлату СҶД ҳамеша ба манфиати ҷомеа ва тамоми шаҳрвандони кишвар аст (3,130-131).

Идоракунии пурсамар, ки бояд ҳатман натиҷабахш ва демократӣ бошад, танҳо дар сурати мавҷуд будани ҷомеаи шаҳрвандӣ сурат гирифта метавонад. Зеро мавҷудияти воқеии он амалӣ гаштани умдатарин усулҳои демократияро, аз қабилӣ шаффофият (прозрачность), ҳисобдеҳ будан (подотчетность) ва масъулияти иҷтимоӣ (социальная ответственность) кафолат медиҳад. Ин, дар навбати худ, ба боло рафтани сатҳи бовари мардум ба давлат ва сохторҳои давлатӣ, аз як тараф, ва таҳкими бештари раванди бунёди давлатдорӣ милли, аз тарафи дигар, мусоидат менамояд. Пас, давлат бояд алоқаманди ташаккул ва таҳкими ҷомеаи шаҳрвандӣ ва ниҳодҳои он бошад (5,49-50).

Имрӯз Тоҷикистон дар инкишофи худ ба марҳилае ворид шудааст, ки рушду такомули минбаъдаи кишвар аз бисёр ҷиҳат ба дараҷаи иштироки шаҳрвандон дар раванди эҷод ва таҳкими ҷомеаи шаҳрвандӣ, аз як тараф, ва андозаи сахми онҳо дар ҳалли масъалаҳои сиёсӣ иҷтимоӣ ҷомеаи навбунёди тоҷикон, аз дигар тараф, ва, ниҳоят, фаъолияти озоди сохторҳои ҷамъиятӣ вобастагии комил дорад. Дар ҳамин замина муҳаққиқон дуруст қайд кардаанд, ки, масалан, нақши созмонҳои ғайридавлатӣ дар иттиҳод ва ба ҳам овардани ҷомеаи шаҳрвандӣ, ташаккул ва сари вақт ба мақомоти қудрати давлатӣ расонидани хостаҳо ва талабҳои мардум, танзими

гуфтугӯҳои солим ва созанда бо давлат ба хоҳири дифоъ аз ин манфиатҳо махсус аст (1,39-47).

Идоракунии пурсамар, албатта, ба шохсутунҳои асосии давлатдорӣ солим, аз ҷумла мавҷуд будани иродаи неки сиёсӣ, стратегияи мушаххаси инкишоф ва сиёсати дурусти кадрҳо асос меёбад. Мавҷудияти ин рукҳои муҳим ба раванди бунёд ва инкишофи давлатдори милли мусоидат менамояд. Аммо гарав ва кафолати инкишофи устувор ва суботи давлат маҳз дараҷаи ғаълонокӣ ва сифати ҷомеаи шаҳрвандӣ аст. Ҷомеаи шаҳрвандии баркамол гарави пешгирӣ аз ҳамагуна низоъҳои номатлуб ҳам мебошад. Сихатӣ ва камолоти ҷомеаи шаҳрвандӣ аз дараҷаи фарҳанги умумии шаҳрвандон, маърифати ҳуқуқӣ ва муносибатҳои иқтисодии пешрафта вобаста аст. Ҷомеаи шаҳрвандӣ аз давлати пуриқтидор ва пешрафта бештар фоида мебинад, нисбат ба давлати заиф. Аммо қудрат ва иқтидори давлат ва давлатдорӣ солим на ба маънои диктатура ва худхоҳист, балки ба маънои асос ёфтани он ба усулҳои аслии мардумсолорӣ ва ҷомеаи шаҳрвандӣ, волоияти қонун ва риояи ҳуқуқҳо ва арзишҳои аслии инсонист (10,17-23). Бояд чунин давлат, аз тарафи дигар, ба рукҳои миллии давлатдорӣ ва арзишҳои умумиинсонӣ (меъёрҳои байналмилалӣ) таъя намояд.

Чунин мақсаду маром ва масъулиятро дар ҳар як ҷомеа дар баробари давлат ва сохторҳои давлатӣ ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ бар дӯш доранд. Сухан, пеш аз ҳама, дар хусуси ҳизбҳои сиёсӣ ва созмонҳои ғайридавлатӣ ҳамчун намунаи хуби институтҳои мухташами ҷомеаи шаҳрвандӣ меравад. Воқеан, мавҷуд будани низомии пешрафтаи бисёрҳизбӣ аз аломатҳои муҳими дараҷаи инкишофи ҷомеаи шаҳрвандӣ ва амалӣ гаштани усулҳои аслии демократия маҳсуб мегардад. Чунин низом дар Тоҷикистон ҳанӯз дар марҳилаи ташаккул аст, ҳарчанд имрӯз аксари ҳизбҳои сиёсии расман номнависшуда дар Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии кишвар намояндагони худро доранд. Аслан низомии бисёрҳизбӣ имконият медиҳад, то

хуқуқҳои сиёсии шаҳрвандон ва ифодаи манфиатҳои иҷтимоии онҳо ба таври васеътар ва мукамалтар фаро гирифта шаванд. Аз тарафи дигар, мавҷуд будани ҳизбҳои сиёсӣ ва амалияи низоми бисёрҳизбӣ гувоҳи дараҷаҳои баландтари инкишофи солими низоми сиёсии кишвар ҳисоб мешавад. Бисёр муҳим аст, ки ҳизбҳои сиёсӣ чеҳраи равшани сиёсӣ ва мавқеи муайяни иҷтимоӣ дошта бошанд, ки ба мавҷуд будани барномаҳои мушаххаси ҳизбӣ, идеологияи ифодакунандаи манфиатҳои усмумимиллӣ, сохторҳои всеи инкишофёфта ва қобили қор асос меёбад. Ба ибораи дигар, фаъолияти пурсамари низоми бисёрҳизбӣ ҳамчун нишони боризи камолоти ҳам ҷомеаи шаҳрвандӣ ва ҳам давлат мавҷудият ва ҳамкориҳои гурӯҳҳои иҷтимоии муташаккил ва ё ташаккулёбандаро тақозо мекунад, ки ифодакунандаи манфиатҳои айни ва огоҳонаи иҷтимоӣ буда, амалӣ сохтани ин манфиатҳо аз роҳи таъсир ба сохторҳои марбутатаи низоми сиёсии кишвар ва бо иштироки бевоситаи иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ сурт мегирад (6,7-8).

Бояд гуфт, ки Тоҷикистон дар ин замина таҷрибаи чандон кофӣ надорад. Ин падида дар ҳаёти сиёсии кишвар дар натиҷаи ба даст овардани Истиқлолияти давлатӣ муяссар гардида, ҳанӯз дар зинаҳои аввали инкишофи худ қарор дорад. Ҳизбҳои сиёсии Тоҷикистон (9) дар камолоти касбии худ қадамҳои нахустинро мегузоранд. Албатта, дараҷаи инкишоф ва дастовардҳои онҳо яқхел нест. Баъзе аз онҳо ҳамчун ҷимоятгари манфиатҳои сиёсӣю иҷтимоии гурӯҳҳои муайян аллакай дар миёни мардум маъруфият пайдо кардаанд, аммо қисмати бештари онҳо ҳанӯз ҳам хусусияти умумимиллӣ касб накардаанд, чун аз доираи маҳдуди дохилиҳизбии худ берун наомадаанд. Ба таври умум метавон гуфт, ки низоми бисёрҳизбии Тоҷикистон ҳанӯз муташаккил нест, раванди ташаккули касбии ҳизбҳои сиёсии кишвар давом дорад, камолоти сиёсии онҳо дар маҷмӯъ тақони ҷиддӣ меҷӯҳад (3,145-146).

Созмонҳои ғайридавлатӣ низ қисмати муҳимми сохторҳои мавҷудаи ҷомеаи шаҳрвандии имрӯзи Тоҷикистонро ташкил дода, дар раванди бозсозии кишвар саҳми босазо доранд. СҒД ҳам миқдоран¹ ва ҳам аз нигоҳи сифат рӯз то рӯз такмил меёбанд. Аввалин СҒД дар Тоҷикистон дар шаклҳои гуногун дар замони бозсозӣ (охири солҳои 80-уми садаи XX) арзи вуҷуд намуданд. Солҳои 90-ум давраи ташаккул ва инкишофи СҒД ба шумор мераванд. Аммо давраи инкишоф ва тақомули касбии СҒД дар Тоҷикистон аз оғози солҳои 2000-ум сурат гирифтааст. Агар дар ибтидои фаъолияти худ СҒД фақат машғули фароҳам соختани кӯмакҳои башардӯстона бошанд, пас, дар давраи баъдии инкишофи худ бештар ба масъалаҳои марбут ба инкишоф ва тақомули ҷомеа ва шаҳрвандони он таваҷҷӯҳ кардаанд. Таҳия ва пешбурди барномаҳои маърифатӣ моҳияти асосии фаъолияти СҒД -ро ташкил медиҳад. Ҳамкориҳои густурдаи иҷтимоӣ бо давлат ва бахши хусусӣ қисмати тақибии фаъолиятҳои созандаи СҒД ба шумор мераванд. Дар ҳамин замина имрӯз СҒД Тоҷикистон ба фактори муҳимми иқтисодӣ низ мубаддал гашта, аз тариқи эҷоди ҷойҳои нави корӣ ва бозомӯзии соҳибкорон дар раванди инкишофи иқтисодии кишвар, амалӣ соختани барномаҳои стратегии давлат ва Ҳукумати Тоҷикистон ва махсусан поён овардани сатҳи камбизоатӣ дар кишвар нақши арзанда ва шоистаи таҳсин доранд.

СҒД воқеан ҳам паёмбарони бозсозӣҳои боровари кишваранд. Имрӯз дар асл соҳае нест, ки намояндагони СҒД дар ҳаллу фасли мушкилоти он ширкат намеварзида бошанд. Ҳиссаи созмонҳои ғайридавлатӣ махсусан дар бозомӯз ва баланд бардоштани маърифати ҳуқуқиву сиёсӣ иҷтимоӣ ва фарҳангии шаҳрвандони кишвар назаррас аст. Аввалин марказҳои бозомӯзи замонавӣ, кор бо занону кӯдакон, маъюбону барҷомондагон, таъсиси аввалин корхонаҳои хурди тичоративу ғайритичоратӣ, ҳамкориҳо дар соҳаи

¹ Дар Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон 2685 адад ташкилотҳои ҷамъиятӣ номнавис шудаанд (октябр, 2020).

тандурустӣ ва маорифи кишвар, баланд бардоштани сатҳи маърифати ҳуқуқии шаҳрвандон, фароҳам сохтани аввалин кӯмакҳои моливу пулӣ ва марказҳои таълимӣ барои насли нави соҳибкорон, ташкили курсҳои махсуси кӯтоҳмуддат бо истифода аз васоити пешқадами рӯз барои кормандон ва хизматчиёни давлатӣ, муҳайё сохтани имконот ва ҷойҳои нави кор барои ҷавонон ва соҳибхоназанҳо, мусоидат ба истифодаи комил аз шаклҳои алтернативии нерӯи барқ ва беҳдошти муҳити зист дар кишвар ва саросари минтақа – чунинанд номгӯйи нопурраи фаъолиятҳои, ки ташкилотҳои ҷамъиятии Тоҷикистон дар давоми 30 соли охир ба он сару кор доранд.

Масъалаи ҳамкориҳои иҷтимоии СҒД (4,43-60) бо дигар сохторҳо аз масъалаҳои муҳим ба шумор меравад. Дар ин замина ҳамкориҳо бо сохторҳои давлатӣ мақоми аввалиндараҷа дорад, чун ин ҳамкориҳо дар ниҳояти кор ба идораи хуби давлат ва давлатдорӣ, аз як тараф, ва амалӣ гаштани унсурҳои аслии демократия, иштироки васеи шаҳрвандон дар идораи давлат ва назорати ҷамъиятӣ, аз тарафи дигар, мусоидат мекунад. Кору фаъолияти, масалан, «Маркази тайёркунии кормандони мунитсипалӣ» таҳти роҳбарии Арбоби шоистаи илм ва техникаи Тоҷикистон, доктори илми иқтисод профессор Назаров А.А. намунаи хуби чунин ҳамкориҳост. Ин марказ солиёни дароз ба масъалаҳои баланд бардоштани савияи коркунони мунитсипалӣ, тайёр кардани мутахассисони соҳибихтисос ва соҳибкорон, инчунин паҳн намудани донишҳои иқтисодӣ, ҳуқуқӣ ва иҷтимоӣ; густариш ва боло бурдани доира ва сатҳи маълумоти профессорону муаллимон, коркунони мунитсипалӣ, ходимони илм ва соҳибкорони хурд дар инкишоф ва таҳкими минбаъдаи низоми мунитсипалӣ дар кишвар муваффақона сару кор дорад.

Равшанфикрони кишвар, махсусан кормандони соҳаи илму фарҳанг, низ аз ҷумлаи ниҳодҳои арзишманди чунин як ҷомеаи пешрафта ба шумор мераванд. Равшанфикрон ҳамчун қисмати муҳимми ҷомеаи шаҳрвандии пешрафта ва солим бояд афзалиятҳоро дар раванди бунёди давлатдорӣ

миллӣ ва баланд бардоштани сатҳи осоишу некӯаҳволии мардум дуруст ва сари вақт муайян намоянд. Аз тарафи дигар, онҳо бояд дар якҷоягӣ бо хизмҳои солиму созанда ва ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ дар ташаккул ва инкишофи «сармои иҷтимоӣ» - шаҳрвандони огоҳу озод ва фаъолу масъулиятнок, ки асоси ҳамагуна рушд ва суботи ҷомеа маҳсуб мешаванд, саҳмгузор бошанд. Ин рисолати таърихӣ ва масъулияти иҷтимоии онҳост. Равшанфикрон ҳамчунон метавонанд ба эҳёи анъанаҳои неки миллии халқамон дар мавриди гиромӣ доштани мақоми дониш ва донишманд, тарбияи солими шаҳрвандон ва алаҳхусус ҷавонон дар рӯҳи садоқат ва гиромидошти арзишҳои аслии инсонӣ, ташаккул ва густариши гуфтугӯ ва муколимаҳои мустақим ва бардавом миёни давлат, бахши хусусӣ ва дигар ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандии кишвар мусоидат намоянд, ки дар ниҳояти қор ба баланд бурдани сатҳи маърифати шаҳрвандӣ, ҳисси масъулият ва алоқамандии аҳолии кишвар, аз як тараф, ва таҳкими бештари раванди бунёди давлатдорӣ миллии мо ва шукуфоии минбаъдаи миллат, аз тарафи дигар, оварда мерасонад.

Хулоса, идоракунии пурсамар ва раванди давлатдорӣ солим бе иштироки фаъоли ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ имконнопазир аст. Маҳз ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ метавонанд барномаву лоиҳаҳои тақдирсози роҳбарияти кишварро беҳтар амалӣ созанд, иштироки тӯдаҳои васеи мардумро дар равандҳои таҳия ва қабули чунин барномаҳо таъмин намоянд, сатҳи бовари шаҳрвандонро ба давлат ва Ҳукумат боло бардоранд, назорати ҷамъиятӣ ва мониторинги мутадовими иҷроӣ босамари нақшаҳои иҷтимоан муҳимми давлатиро ба роҳ монанд, гуфтугӯ ва муколамаи бардавомро пеш баранд, сатҳи касод ва фасоди ҷомеаро поён оваранд, низоъҳои номатлубро дар ҷомеа пешگیرӣ ва дар асари таъмини суботу ризоияти умумимиллӣ ба рушду такомули устувор ва шукуфоии бештари миллат мусоидат намоянд. Чунин бархӯрд ва шеваи қор, аз тарафи дигар, ба раванди бунёди

давлатдории миллӣ такони ҷиддӣ дода, пояҳои давлат ва давлатдориро мустаҳкамтар ва устувортар месозад, яқпорчагӣ ва эътимоди боровари байни давлат ва ҷомеаро таъмин менамояд.

АДАБИЁТ

1. Беляева Н.Ю. Гражданское общество в диалоге с государством // Представительная власть: мониторинг, анализ, информация, 1995, №1.
2. Каипов М. Какой сегодня имидж НПО Кыргызстана? (обсуждение) // Третий сектор, 2007, №4.
3. Каримов Ш. Созмонҳои ғайридавлатӣ ҳамчун ниҳоди ҷомеаи шаҳрвандӣ дар Тоҷикистон. Душанбе, 2010. –287 с.
4. Каримов Ш. Ҳамкориҳои иҷтимоии СҶД дар раванди ташаккули ҷомеаи шаҳрвандӣ дар Тоҷикистон. Душанбе:Мастер-Принт, 2009. -79с
5. Каримов Ш. Созмонҳои ғайридавлатӣ ва мақоми онҳо дар низоми сиёсӣ иҷтимоии Тоҷикистон. –Душанбе. 2009. – 111 с.
6. Коргунюг Ю.Г., Заславский С.Е. Российская многопартийность: становление, функционирование, развитие. М.: ФондИНДЕМ, 1966.
7. Милованова М.Ю. Партнёрство политических партий и общественных объединений как социальная база модернизации современной России. Вестник РГГУ, №2, 2012.
8. Паёмҳои ҳамасолаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Миллии Маҷлиси Олии ҚТ, солҳои 2018, 2019.
9. Ҳизбҳои сиёсии Ҷумҳурии Тоҷикистон. Душанбе, 2014. – 258с.
10. Acemogly, Daron and Robinson, James. Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity, and Poverty. Crown Publishers, New York, 2012.- 419 P.
11. Good Governance: Шарҳ ва тафсири он. Душанбе, 2013. – 127 с.
12. What is Good Governance? // <https://www.unescap.org/sites/default/files/good-governance.pdf> ; What Does “Good Governance” Mean? // <https://unu.edu/publications/articles/what-does-good-governance-mean.html>

Качественное управление и организации гражданского общества

Аннотация

В современных условиях качественное управление, тем самым обеспечение устойчивого развития и стабильности в обществе невозможно

без опоры на структуры гражданского общества. Эффективность решения социально значимых задач должна определяться совместными действиями государства и общества, организаций гражданского общества, включая НПО. Данная статья посвящена этим и другим основополагающим принципам эффективного управления на примере институтов гражданского общества современного Таджикистана.

Ключевые слова: качественное управление, гражданское общество, организации гражданского общества, неправительственные организации, социальное партнерство.

Good Governance and Civil Society Organizations

Annotation

In modern conditions, good governance, thus ensuring sustainable development and stability in society, is impossible without relying on civil society institutions. The effectiveness of solving socially significant problems should be determined by joint actions of the state and society, civil society organizations, including NGOs. This article is devoted to these and other fundamental principles of good governance using the example of civil society institutions in modern Tajikistan.

Keywords: good governance, civil society, civil society organizations, non-governmental organizations, social partnership.